

No	
----	--

Matkan aiheena oli kaivauksen suorittaminen Oulun linnansaarella museoviraston antaman luvan perusteella. Kaivauksen suorittajana toimii Pohjois-Pohjanmaan museo museojohtaja Aimo Kehusmaan ollessa työn valvoja ja työstä vastaava. Neuvottelussa museojohtajan kanssa kävivät ilmi seuraavat asiat.

1. Resursit

Oulun kaupunginhallitus on 375-vuotisjullakokouksessaan myöntänyt kaivauksen suorittamiseen 20 000 mk. Summa on suunniteltu käytettäväksi kahden avustajan, arkeologin ja arkkitehtiylöpilaan palkaamiseen kaivaus ja jälkityöt yhteenlaskien viiden kuukauden mittaiseen työhön sekä tarvikkeiden ja kaivauksessa tarpeellisten kalustojen hankkimiseen. Varsinaiseksi kaivaustyömaaksi saadaan työvoimatoimiston lupaamat kymmenen työtöntä nuorta.

2. Kaivauksen johto

Museonjohtaja ja museon palveluksessa oleva arkeologi huolehtivat kaivauksen johtamisesta sekä vuorotellen valvovat kaivausta paikanpäällä.

3. Kaivauksen ajankohta

Kaivaus suoritetaan 2.6.-4.7.1980 välisenä aikana. Tällöin on mukaan laskettu myös kaivausalueen peittäminen kaivausluvan edellyttämällä tavalla entiselleen ja alueen uudelleen turvettaminen yhteistyössä Oulun kaupungin puisto-osaston kanssa.

4. Kaivausalue

Museonjohtajan esittämän suunnitelman mukaan kaivaus suoritetaan 2 m levyisinä koekaivantoina jo aiemmin tiedossa olleiden seinän tai muurinjäänteiden kohdalla ja niitä vastaan kohtisuoraan saaren eteläpuolella olevan vallin vieressä. Samalla pyritään selvittämään linnanpihan puolisen vallin sivustan rakenne. Paikalla suoritettuna katselmuksessa oli esitetty alue tiedossa olleiden rakennusjäännösten takia eräs kiintoisimmista ja näin ollen suositeltavin kaivauspaikaksi. Toinen, tulevaisuudessa huomioonotettava tutkimusalue on linnan luoteisen bastionin sijaintipaikka.

5. Kaivaustekniikka

Kaivaminen suoritetaan perinteisin menetelmin lapiolla ja lastalla. Turve poistetaan levyinä, jotka kaivauksen päätyttyä voidaan panna takaisin paikoilleen. Kaivaus ulotetaan koskemattomaan maahan saakka, paalujen kohdalla tarpeen mukaan alemmaskin. Kiinteisiin rakenteisiin kosketaan vain museoviraston luvalla, jos tutkimukselliset tarpeet sitä vaativat. Esineet puhdistetaan ja konservoidaan Oulussa, Pohjois-Pohjanmaan museon toimesta. Puuesineet konservoidaan Polyplyvol 600-nimisellä aineella annettujen ohjeiden mukaan. Tilapäissäilytyksessä puuesineiden säilyvyys varmistetaan boraksikäsittelyllä. Esilletulevista puurakenteista otetaan dendrokronologista tutkimusta varten annettujen ohjeiden mukaiset näytteet. Kaivetulta alueelta otetaan paleoetnobotanista tutkimusta varten näytteet annettujen ohjeiden mukaan. Näytteide

den tutkimus järjestetään Oulun yliopiston kasvitieteen laitoksen kanssa yhteistyönä (professori Yrjö Vasari).

6. Rakennustutkimus

Katselmuksessa todettiin, että paikalla oleva tynnyriholvattu kellari, joka kuuluu linnan alkuperäisiin rakennelmiin, on vajavaisesti tutkittu. Sovittiin, että kaivauksen yhteydessä museonjohtaja piirrättää kellarin pohjatason vaakaleikkauksen, johon myös suoritettavat pääkellarin sisäpuoliset kaivaukset voidaan piirtää. Lisäksi piirretään holvin poikkisuuntainen leikkaus katsoen oviaukkoon päin ja pituusleikkaus siten, että se kulkee holvin keskellä kellarin osalla ja jatkaa ulospäin oviaukon keskellä. Pohjaan ja leikkauksiin merkitään myös ilmanvaihtokanavien paikka ja kulku. Lisäksi tehdään kellarista ja sen ulkokuoresta sanallinen inventointikertomus, jossa erityistä huomiota kiinnitetään kivien ja tiilien käyttöön sekä laastin laatuun, saumauksiin ja slammauksiin. Rakenteen ulkopuolen tutkimuksessa on tavoitteena tutkia etenkin alkuperäisen kivistä muuraten ja paikalle rakennetun 1800-luvun lopun puurakennuksen perustamisen yhteydessä syntyneet rajat kivirakennelmassa. Sovittiin, että museonjohtaja tutkii myös yhteistyössä Oulun kaupungin rakennusviraston tai puisto-osaston kanssa mahdollisuutta poistaa muurissa nyt kasvavat koivut.

7. Muut asiat

Linnansaarella suoritettussa tarkastuksessa todettiin että saarella suoritettavia tämänvuotisia ja tulevia kaivauksia varten olisi viisainta laatia koko aluetta koskeva koordinaattijärjestelmä. Yksityiskohtaisesta suunnitelmasta huolehtii museonjohtaja. Sovittiin, että museoviraston edustaja käy rutiininomaisella tarkastuskäynnillä kaivauksen kestäessä. Suositeltavin aika on juhannuksen tienoilla.

Tarvittaessa museovirasto auttaa tai neuvottelee myös muulloin kaivausta koskevissa asioissa sekä puhelimitse että käymällä paikalla.

Helsingissä 26.5.1980

Lasse Laaksonen